

CLASSIFICATION OF TEACHING AIDS (concept)

(ISRAIL SHAIKH)

କ୍ଷିତ୍ରିୟମାନଙ୍କ ପ୍ରାଦିପାଳନ ଓ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିବା ଜ୍ଞାନର ବିଷୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଗ୍ରାହୀ କରାଯାଇ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଶିକ୍ଷାଦାନ ଉପରେ କ୍ଷିତ୍ରିୟମାନଙ୍କ ସହ ସଫଳତାପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଶିକ୍ଷା ଏକାନ୍ତେ କାର୍ଯ୍ୟକର କରେ ଯାହାକୁ ଆମେ ଶିକ୍ଷାଦାନ ଓ ଶିକ୍ଷକ କାର୍ଯ୍ୟକର କରୁ । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକର କ୍ଷିତ୍ରିୟମାନଙ୍କ ପ୍ରାଦିପାଳନ ଅନୁମୋଦିତ କାର୍ଯ୍ୟକର ଇନ୍ଦ୍ରିୟଗ୍ରାହୀ ପରିଚାଳନା ଉପରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ଶକ୍ତି ସମ୍ପାଦିତ ଗାଢ଼ ।

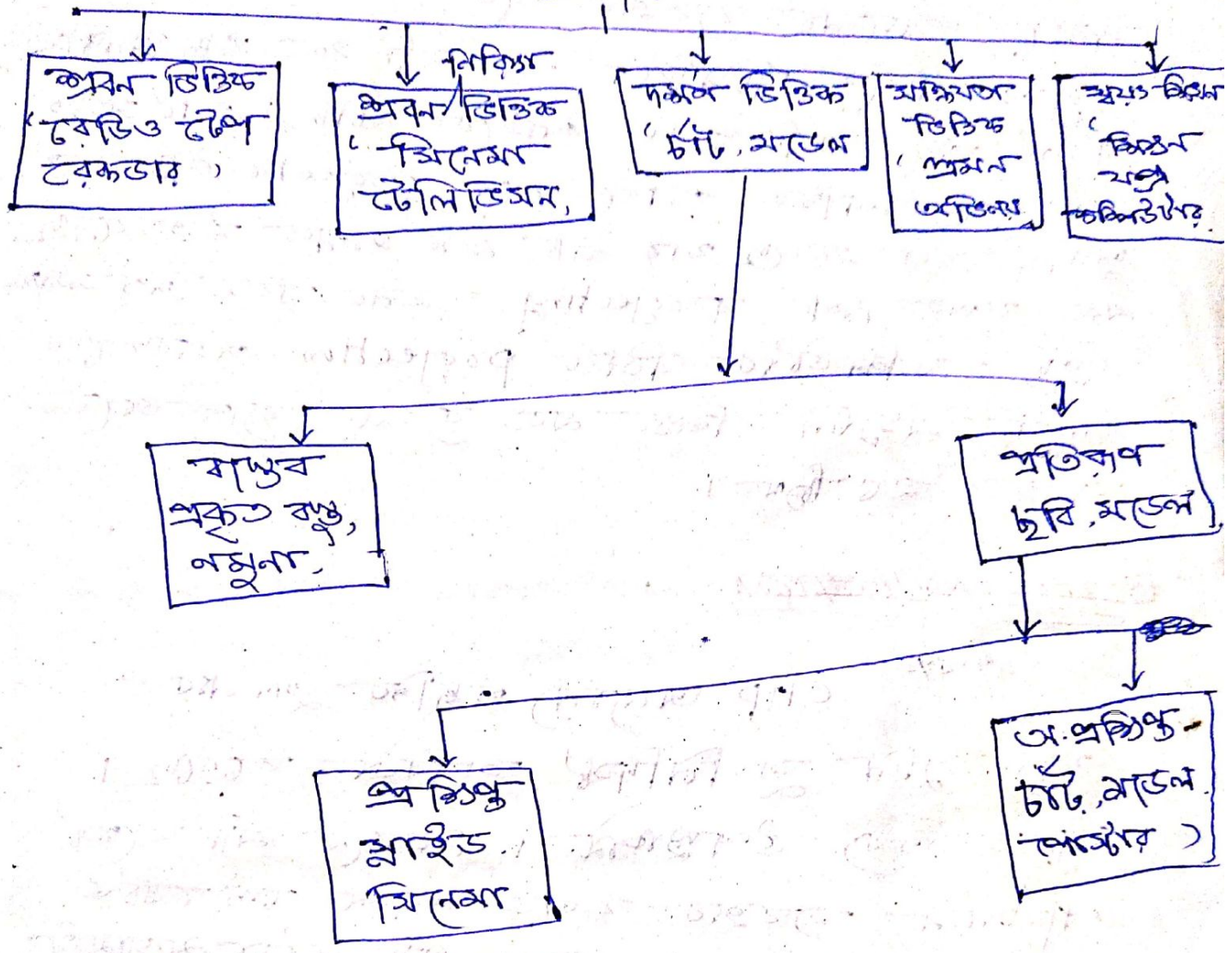
ଆମାଦେବ ସଫଳତାପୂର୍ଣ୍ଣ କ୍ଷିତ୍ରିୟମାନଙ୍କ ଆବିଷ୍କାର କାର୍ଯ୍ୟକର 85% ଦର୍ଶନ ଓ ଶ୍ରବଣ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଗ୍ରାହୀ କାର୍ଯ୍ୟକର ହୁଏ । ତଥା କ୍ଷିତ୍ରିୟମାନଙ୍କ ଅଧିକାଂଶ ଦୁଇ ଗୋଟା ଗୋଟା କରେ ।

- ① ଦର୍ଶନମାନଙ୍କ ପ୍ରାଦିପାଳନ
- ② ଶ୍ରବଣମାନଙ୍କ ପ୍ରାଦିପାଳନ

ଦର୍ଶନ ମାନଙ୍କ ପ୍ରାଦିପାଳନ - ଯେଉଁ ଶିକ୍ଷକଙ୍କର କ୍ଷିତ୍ରିୟ ଉପାଦାନ ଶିକ୍ଷାଦାନ - ଚିତ୍ର, ଗ୍ରାଫିକ୍ସ ଇତ୍ୟାଦି ଆମାଦେବ ଶ୍ରବଣମାନଙ୍କ ପ୍ରାଦିପାଳନ ଯେଉଁ ଶିକ୍ଷକଙ୍କର କ୍ଷିତ୍ରିୟ ଉପାଦାନ ଶିକ୍ଷାଦାନ - ଟେପ ରେକର୍ଡିଂ, ଗ୍ରାଫିକ୍ସ ଇତ୍ୟାଦି । ଆମାଦେବ ଚିତ୍ତ ଚିତ୍ତ କ୍ଷିତ୍ରିୟମାନଙ୍କ ପ୍ରାଦିପାଳନ ଗାଢ଼ ଯା ଯେଉଁ ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ଦର୍ଶନ ଶିକ୍ଷାଦାନ ଶ୍ରବଣ ଶିକ୍ଷାଦାନ କାର୍ଯ୍ୟକର କରେ । ଉଦାହରଣ - ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର, ଟେଲିଭିଜନ ଇତ୍ୟାଦି

પ્રદિશન અને વિભાગ

પ્રદિશન

આજીવાનને સ્વચ્છતા અને આરોગ્ય સુધારવા માટે ઉપરોક્ત કાર્યકરો
ઉચિત વાસ્તુ નિર્માણ કરવું.

OHP - (over head projector) = ^{ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଚାଳିତ ପ୍ରଦର୍ଶନ} ^{ସହ VISUAL ପ୍ରଦର୍ଶନୀୟ ଅର୍ଥ OHP}

ଅର୍ଥ screen ଏ ବସ୍ତି ତିନି project

କର୍ତ୍ତୃତ ଆଲୋକ ପ୍ରଦର୍ଶନ ଚକ୍ର, over head projector ଠିକ୍ ତିନି ଠିକ୍, - ଡିଜିଟାଲି ଅଥ, ଏହା ଆବିଷ୍କାର Film ଏବଂ ଏକି ପୂର୍ବ ଆବିଷ୍କାର କୌଣି । ଏକି ସୁଦ୍ଧି ବା ହାତୁ ନିଷିତ ଆବିଷ୍କାର projector ଶକ୍ତି ହେବ ପ୍ରାକାର ଚକ୍ର ଅପେକ୍ଷା ଏବଂ ନିଜ ଏକି ଅଲଗା ଡିଜିଟାଲି ଏବଂ ଡିଜିଟାଲି ଏକି projector ଅଲଗା ଏବଂ ଏକି ଅଲଗା ଅପେକ୍ଷା । କିଛି ଡିଜିଟାଲି projector ଆବିଷ୍କାର ଆବିଷ୍କାର ଏହାଲି କିଛି ଏବଂ ପ୍ରକାର ପ୍ରକାରରେ ପ୍ରଦର୍ଶନ ହେବିନି ।

STIDE PROJECTION

ଅର୍ଥ OHP ଆଲୋକ ବ୍ୟବହାର ପ୍ରଦର୍ଶନ -

ଆଲୋକ ସୁଲି ସୁ-ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୁବିଧି ବ୍ୟବହାର ।
କାର୍ଯ୍ୟ ଚକ୍ର ଡିଜିଟାଲି । ଏହା ଏକି ଅଲଗା
ଆବିଷ୍କାର ପ୍ରଦର୍ଶନ କର୍ତ୍ତୃତ ଆବିଷ୍କାର ଏକି ଅଲଗା
ଏବଂ ଆବିଷ୍କାର ଏବଂ ଏକି ଅଲଗା ଆବିଷ୍କାର
ଆବିଷ୍କାର ଏକି ଅଲଗା ଆବିଷ୍କାର ।

SLIDE PROJECTION

(ISRAIL SHAIKH)

একটি স্লাইড প্রদর্শন করার জন্য কিছু নির্দিষ্ট
 বস্তু লাগে। স্লাইড প্রদর্শন করার
 জন্য বিশেষ পাঠের বিভিন্ন অক্ষর ওপর camera
 ক্যামেরা-সহায়ত্ব ছবি লেন্সে স্লাইড তৈরি করা
 হয়। এই স্লাইড স্লাইড পাঠের বিষয় বস্তু উপস্থাপন
 করা-অনুসারে তৈরি করা হয়। স্ক্রীনটি বিদ্যুৎ
 যন্ত্র দ্বারা অক্ষর আলোকিত করে। যখন সেই
 স্লাইডটি প্রদর্শন যন্ত্রের সহায়ত্ব স্ক্রীনের সম্মুখ
 দিকে বা বদখানের উপর প্রদর্শন।

FILM STRIP

Film strip অর্থাৎ ফিল্ম স্ট্রিপ হল
 যে ফিল্ম প্রদর্শন যন্ত্রের মাধ্যমে কিছু অভিলেখন
 করে film strip সৃষ্টি করা যায়। তাছাড়া
 ফিল্ম স্ট্রিপ প্রদর্শনের জন্য বিশেষ
 যন্ত্র লাগতে পারে। বিদ্যুৎ শক্তি কমে
 গেলে যন্ত্রের সহায়ত্ব film strip প্রদর্শন
 করতে পারে। প্রধানত ফিল্ম স্ট্রিপ প্রদর্শন
 কৌশলে film স্ট্রিপ ফ্রামের এক প্রদর্শন
 করা হয়।

NON-PROJECTED TEACHING AIDS

MODEL

एकमे प्रकृत वस्तु-प्रतिकल्पके समक शय (MODEL)।
मडेल वस्तु-आकृति-अमान शते पावे व
छेव वर-हूई इ शते पावे। मडेल अमिबनत
त्रिमात्रीक-शय। ते एव-छेव प्रतिक वस्तुके
द्वेषक-अमा अनुभव नय, ते एव-छेव
कियनके अह-यितार इत्ये model सुवहार-छेव
शय। मडेलके अमिबन वरमान शय अति उतकरे
द्वेषक-द्वेषक-छेव शय। दक्षिणके विभिन्न
वेवने मडेल सुवहार-छेव शय एव-

- ① अदि परिमाण मडेल MODEL:- विडन, अदिजि विषय,
द्वेषक-इत्यदि।
- ② अदिकृत मडेल:- नीचे द्वेषके वस्तु-एव
परिचिति इत्ये वस्तु-परिचिति-अमान शय।
- ③ अमिबन मडेल:- इति, एव अमिबनत
विडन, द्वेषक, अदि, अमिबनके विडन-
अदि-वस्तु-अदि-कम इत्ये इत्ये वेवने मडेल
सुवहार-छेव शय।
- ④ शयक मडेल:- अदि-द्वेषक-अदि-
वस्तु-आकृति-दि-अदि-इत्ये-
आकृति।

CHART

କ୍ଷିପ୍ରତର ତରଙ୍ଗ ଦେଖା ଦିଆଯୁଏ ଏକାକିତା ଓ ଶୂନ୍ୟ ବିକ୍ଷେପଣର କ୍ଷମ୍ପା ଚର୍ଚ୍ଚା ପ୍ରସାର କର ହୋଇଛି । ଏହାର ମୂଳ ବିଷୟ ଯୁକ୍ତ ହୁଏ ବହୁତ, ଯା ହେଉଥିଲେ ବିକାରୀତର ସମ୍ପାଦନା କୃତ ହେବ ତେଣୁ ଏହା ଏ ଦକ୍ଷତାରେ ଚର୍ଚ୍ଚାକାରୀ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର ହେଉଛି ।

ଚର୍ଚ୍ଚା ବିଷୟ ଯୁକ୍ତ ଓ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀର ଅନୁକୃତି ତରଙ୍ଗ ମିଶ୍ରଣ ବିଷୟରେ ହେଉଛି । ତଥ୍ୟ -

(i) ଆକାଶସୂକ୍ଷ୍ମ ଚର୍ଚ୍ଚା :-

ଆକାଶସୂକ୍ଷ୍ମ ଚର୍ଚ୍ଚା ଏହି ବିଷୟରେ ଚର୍ଚ୍ଚା ଏହା ଏ ହୁଏ ଯେ ଏକାକିତା ବିଷୟ ଯୁକ୍ତ କୃତ ହେଉଥିଲେ ବିକାରୀତର ହେଉଛି । ତଥ୍ୟ - କାର୍ଯ୍ୟ, ବିକାର, ବିକାର, ପ୍ରକାର ଇତ୍ୟାଦି ।

(ii) ଆକାଶସୂକ୍ଷ୍ମ ଚର୍ଚ୍ଚା :-

ଏହି ବିଷୟରେ ଏହା ଚର୍ଚ୍ଚା ଦେଖା ବିକାରୀତା ବିକାର କି ତରଙ୍ଗ ସମ୍ପାଦନା ହେଉଛି ଏ ଦକ୍ଷତାରେ ହେଉଛି । ତଥ୍ୟ - ଆକାଶସୂକ୍ଷ୍ମ, କାର୍ଯ୍ୟ ବିକାର ଆକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଇତ୍ୟାଦି ।

(iii) ବିକାରୀତା ଚର୍ଚ୍ଚା :-

ଏହି ବିଷୟରେ ଚର୍ଚ୍ଚାରେ Isotype ଚର୍ଚ୍ଚା ଓ ବ୍ୟବହାର ହେଉଛି । ଏହାରେ ବିଷୟ ଯୁକ୍ତ ଅନୁକୃତି ଦେଖାଦେଖା ଏହା ଦେଖା ଏକାକିତା ଯୁକ୍ତ ଅନୁକୃତି ହୁଏ ଏହା ଏକାକିତା ସମ୍ପାଦନା ଦେଖା ବିକାରୀତା ବିକାରୀତା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଦେଖାଦେଖା ହେଉଛି ।

(iv) ବିକାରୀତା ଚର୍ଚ୍ଚା :-

ଏହି ବିଷୟରେ ଚର୍ଚ୍ଚା ଏକାକିତା ହେଉଛି ବିକାରୀତା ଦେଖା ଦେଖା ଏକାକିତା ଏହା ଦେଖା ବିକାରୀତା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଛି ଦେଖାଦେଖା ହେଉଛି ।

POSTERS

ପୋଷ୍ଟର- ସୁସ୍ଥି ଏକାଧି ଅଧିକାରୀ ଆବଶ୍ୟକ ଆବଶ୍ୟକ
ଏକ ଆକର୍ଷଣୀୟ ଉପାହାସନା, ପୋଷ୍ଟର ଆକର୍ଷଣୀୟ
ସହ ଏ ଦେଖିବା ହୁଏ । ପୋଷ୍ଟର ନିଜର ଜାଣିବା
ଅନୁଭବ କରି ଦିଅନ୍ତୁ ଥାନ୍ତୁ, ଅନ୍ୟ ପୋଷ୍ଟର
ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଉପରେ ଟିପ୍ପଣୀ ଓ ବିକାଶ ହେଉ ଥାନ୍ତୁ ।
କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପାଇଁ ଏ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଆକର୍ଷଣୀୟ
ସୁସ୍ଥିତ ଏ ଆକର୍ଷଣୀୟ ଦେଖିବା ହୁଏ, ଆକର୍ଷଣୀୟ,
ଏ ଆକର୍ଷଣୀୟ ଉପାହାସନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଏକ ଦୃଷ୍ଟିରେ
ସୁସ୍ଥିତ ଆକର୍ଷଣୀୟ ହୁଏ ।

EDU-H-SEC-T-2

DIFFERENT TYPES OF TEACHING AIDS